

POSUDEK *DIPLOMOVÉ* PRÁCE

Typ posudku: konzultanský

Autorka práce: Barbora Musilová

Název práce: Životní situace vysokoškolských studentů z hlediska dospělosti

Vedoucí práce: doc. Milan Tuček, CSc

Oponent: doc. PhDr. Pavel Kuchař, CSc

Navržené hodnocení: *dobře*

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Výzkumný cíl je jasně formulován. Avšak provedený kvalitativní výzkum mezi jedenácti studenty a studentkami vysokých škol i přes konstatování teoretické nasycenosti, podle mne, nedokázal tento cíl dostatečně naplnit odpovídajícími daty. Nejde ani tak o životní situace a životní příběhy, kde tvrzení o teoretické nasycenosti je nutně problematické, ale o problém vnímání a konstrukce (ne)dospělosti, který se zjevně v provedených rozhovorech nestal klíčovým tématem. Takže i výsledná zjištění vypovídají více o příčinných podmínkách a strategiích jednání ve vazbě na „černou skříňku“ dospělosti, než o chápání dospělosti v dané sociální skupině.

Strukturace práce odpovídá očekávané logice výkladu: první část je věnována vymezení pojmů a diskusi současných konceptů přechodu k dospělosti, na který navazuje přehledové vymezení celku zkoumané populace. Následuje část rozkrývající výzkumný problém a metodiku provedeného šetření. Na tuto část plynule navazuje vlastní analýza a interpretace dat, která je zakončeno přehledným shrnutím výsledků, diskusí mezi provedeného výzkumu a zobecňujícím závěrem.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Ano (včetně cizojazyčné), pokud se literatura vztahuje k problematice přechodu k dospělosti. Co se týče literatury, na kterou se odvolává, chce-li charakterizovat kontext současné společnosti, jsou zde odkazy jen na několik autorů (Bauman, Beck, Keller).

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Je otázka, zda volba respondentů byla dostatečně zdůvodněná. Do této volby se promítlo rozhodnutí zkoumat jen studenty bydlící v Praze (s jedinou výjimkou u rodičů), různého věku (ročníku, v souboru vyšetřených je i jeden čerstvý absolvent), různých fakult a typů škol (státní, veřejné soukromé) a také snaha zachytit případnou odlišnost studentů a studentek. Tato, s výjimkou bydlení, heterogenní skupina mohla být na jednu stranu přínosem (z hlediska již zmíněného teoretického nasycení), na druhou stranu právě díky širokému věkovému spektru (odlišné studijní situaci, možným strategiím...) určitou (zbytnou) komplikací.

Oceňuji vědomé rozdělení rozhovoru na polostrukturovanou část standardizující životní situaci a navazující volnou část, která měla pokrýt zkoumané téma. Avšak, jak již jsem uvedl výše, mám určité pochyby, zde se v této části rozhovoru podařilo dostatečně usměrnit respondenty k rozvažování o dospělosti, zda i tato část nezůstala na úrovni rozebírání každodenních činností, doplněných rozvahami o cílech pro nejbližší budoucnost a strategiemi jejich dosažení.

Oceňuji také souhrnné schéma (i to, že se autorka nechala vhodně inspirovat paradigmatickým model Strausse a Corbinové). Asi bych ale zařadil toto schéma ne na začátek analýz, ale na jejich závěr.

Z obsahu provedených rozhovorů nejspíš vyplývá, že se především dozvídáme řadu informací o životě dotázaných studentů a studentek (jako bychom provedli kvantitativní výzkum) a daleko méně o vnímání a chápání dospělosti (poznatky o individuální konstrukci (ne) dospělosti).

Postrádám jednoduchou přehlednou tabulku se základními informacemi o dotázaných (seznam dotázaných).

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěla?

Kvalita argumentace odpovídá výše uvedeným pochybnostem o vhodnosti vyšetřené souboru a tematickém rozsahu provedených rozhovorů. Provedená analýza je ovšem na standardní úrovni.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Formální náležitosti jsou dodrženy. K jazykové a slohové stránce nemám větší výhrady: práce se velmi dobře čte. Dávám k úvaze, zda při daném způsobu analýzy dat je nutné uvádět doslovné citace z přepsaných rozhovorů.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Autorka, která prožívá stejnou životní etapu (situaci), jaká je předmětem jejího zkoumání, projevila při zpracování tématu dostatečný nadhled (což považuji za přednost).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

V práci je několikrát konstatováno, že jde o novou situaci „vynořující se dospělosti“. Je tomu opravdu tak: nebyla předchozí generace vysokoškolských studentů (v devadesátých letech, ale i generace rodičovská) v podobné situaci.

Celkové hodnocení práce:

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením (lepší) dobře. Toto hodnocení vychází z výhrad, které jsem uvedl výše.

Datum:

Podpis: